

Toiminnallisia tehtäviä Jukka Itkosen Laulavat lenkkitossut -runokirjan ympärille.

- Tässä on muutamia valmiita tehtäviä, joita voit vapaasti käyttää. Toivottavasti ne poikivat uusiakin ideoita. Tehtäviä saa muuntaa omien tarpeiden mukaan.
- Olen laittanut jokaiseen tehtävään ehdotuksia ko. tehtävään sopivista runoista. Tarkoitus on valita yksi runo (ei kaikkia ehdotuksia), jotta tehtävä pysyy selkeänä.
- Jos harjoiteltavana asiana on jokin kielitiedon sisältö, korosta sitä tehtävänannossa.
- Laita ohjeet taululle tms, jotta oppilaat muistavat, mitä pitää tehdä, missä järjestyksessä tai mihin piti kiinnittää huomiota.
- Varmista, että kaikki oppilaat ovat ymmärtäneet tehtävän. (esim. omalla esimerkillä, tehdään yhdessä ensimmäinen tehtävä jne)
- Lähtökohtaisesti yksi tehtävä on tarkoitettu yhdelle tunnille.
- Runoja on lupa käyttää, kunhan lähde mainitaan.

Jos laitat näistä tehtävistä someen päivityksiä (IG, FB), käytähän #liikkuvakoulu #liikury #toiminnallinenoppiminen

*Tehtävät tehnyt ja koonnut (alkuideat sieltä sun täältä -maailmalta, muilta opettajilta, omasta päästä, oppikirjoista jne):
Anu Muurinen Lounais-Suomen Liikunta ja Urheilu, 040 9000 844, [anu.muurinen\(at\)liiku.fi](mailto:anu.muurinen(at)liiku.fi), IG: [aune_m/liikury](https://www.instagram.com/aune_m/liikury)*

I. Parisanelu

* Runoehdotus: keskipitkä runo (oppilaiden kirjoitustaidon mukaan), esim. Omituiset olympialaiset, Setä pitkäsäätäri, Minä, kissa ja urheilujuoma TAI Kuntokävelijä

-Tehtävä tehdään pareittain.

- Käytävällä (tai muussa luokan ulkopuolisessa tilassa) on teksti.

- Toinen parista on luokassa kynä kädessä vihon äärellä.

- Toinen käy lukemassa tekstistä itselleen sopivan pätkän (tekstin tulee pysyä muistissa) ja sanelee kaverilleen lukemansa tekstin pätkän.

- Kaveri kirjoittaa.

- Vaihetaan osia.

- Näin koko teksti tulee kirjoitettua pienissä paloissa.

- Pari tarkistaa yhdessä kirjoittamansa tekstin.

-Korosta ennen tehtävään ryhtymistä, että pisteet, pilkut, isot alkukirjaimet, rivin vaihdot ym pitää muistaa myös.

-Ohjeet taululle muistin tueksi!

2. Sanaluokat:

Harjoitellaan verbejä

- **Runoehdotus: Paini-ilta palokunnantalossa, Opettavainen mailinjuoksu TAI Jääkiekko-ottelu**
  - Laitetaan iso paperi seinälle, otsikkona verbit
  - Käytävällä on teksti (joko kokonaisena tai pätkitty (+numeroitu) säkeistöittäin.
  - Oppilaalla on mukanaan pieni paperilappu ja kynä
  - Oppilas lukee tekstiä ja bongaa sieltä verbin.
  - Se kirjoitetaan lapulle.
  - Lappu käydään kiinnittämässä isolle paperille
  - Tehtävää voidaan tehdä ”yksittäin”, pareittain
  - Tarkistetaan lopuksi kaikki sanat
  - Voidaan soveltaa muihinkin sanaluokkiin
  - *Ohjeet taululle muistin tueksi!*

3. Runojumppa (taukoliikunta)

* Runoehdotus: pitkä runo, esim. Murtomaamme-laulu TAI Jääprinsessa

- Kun kuulet tietyt sanat (esim. jäähän ja lumeen liittyvät), tehdään jumppaliike (esim. x-hyppy kyykkyhyppy jne)
- liikkeet voidaan sopia yhdessä
- Liikkeet laitetaan esim. taululle muistiin
- Ope lukee runoa (hitaasti), oppilaat toimivat sovitulla tavalla

4. Harjoitellaan yhdyssanoja

* Runoehdotus: kirjan ensimmäinen runo s.3

- Bongataan runosta kaikki yhdyssanat
- keskustelua aiheesta
- Liitteinä 2 ja 3 ”Hassut urheilulajit” -yhdyssanojen muodostamistehtävä
- Asettele yhdyssanojen alkuosat väärinpäin esim lattialle, pöydälle tms, tee samoin myös yhdyssanojen loppuosille. Laita ne etäälle (eri tilaan) toisistaan, etteivät alkuosat ja loppuosat sekoitu keskenään.
- Oppilas käy kääntämässä molemmista lappuryhmistä yhdet ja muodostaa yhdyssanan (esim. moukarinveto). Kirjoitetaan vihkoon.
- *Variatio:* Tehdään pareittain: toinen kääntää alkuosan, toinen loppuosan. Kirjoitetaan vihkoon ja uudelle lajille keksitään yhdessä säännöt/pelinkulku.

- Ohjeet taululle muistin tueksi!

4. Harjoitellaan riimejä

* **Runoehdotus: sellainen, jossa on selkeä riimitys, ja niitä on paljon, esim. Futista, Jos TAI Nyrkkeilymatsi**

- Opettaja lukee runoa:

- Kun olisi tulossa riimiparin jälkimmäinen osa, ope on hiljaa.

- Oppilaan on tarkoitus hiffata oikea riimi

- Tehtävässä voi tulla ns. vääriäkin riimejä (mutta jotka kuitenkin riimillisesti sopisivat). Runo voidaan lukea ja pohtia, miten sanoma muuttui.

- viitataan esim. kirahvina, kukkova'assa tms. (ns. aktiivinen viittaaminen)

- Koko tehtävä voidaan tehdä seisten.

5. Luetun ymmärtäminen

* **Runoehdotukset: ks liite I.**

- Luokan ulkopuolella on runo (tai runoja). Sijoittele runot sopiviin paikkoihin, väljästi (on hyvä, jos pystyy käyttämään koko käytävän, aulan tms -HUOM! Tärkeää, että ne ovat riittävän kaukana omasta luokasta).
- Luokassa on pussukka, jossa on kysymyksiä. (numeroituja paperiliuskoja)
- Oppilas ottaa yhden kysymyksen, lukee sen ja lähtee etsimään kysymykseensä oikeaa vastausta käytävältä.
- Liuska laitetaan takaisin pussukkaan (jos seuraavilla kerroilla tulee jokin sama, voidaan ottaa uusi)
- Kun vastaus on löytynyt, se tullaan kirjoittamaan omaan vihkoon luokkaan.
- Oppilas ottaa uuden kysymyksen.
- Ohjeet taululle muistin tueksi!

6. Draamaa

* **Runoehdotukset: Heittäjäiset, Tikkakisa TAI Sohvaurreilija**

- Ope valitsee runot (selkeät, lyhyehköt)
- Oppilaat on jaettu pienryhmiin (3-4 hlöä)
- Tavoitteena on näytellä äänettömästi runon tarina
- ilmeiden, eleiden ja liikkeiden tärkeydestä kannattaa puhua ennen tehtävää.
- On tärkeää myös puhua, miten runoa luetaan (esim. tauot)
- Esitetään muulle ryhmälle (yksi lukee runoa, ns. kertoja, muille näyttelemisrooli)

- Runoissa kulkee tarina. Niiden avulla voidaan pohtia myös ”tarinan opetusta”, keskustella tai ottaa draamaharjoitusten aiheeksi (mm.
heikko ihminen >< vahva ihminen → Maailman vahvin mies
reilu peli >< epäreilu eli → Opettavainen mailinjuoksu
tahallaan >< vahingossa → Jääkiekko-ottelu
kilpaurheilu >< kuntoliikunta → Jääkiekko-ottelu >< Kuntokävelijä
voittaminen >< häviäminen → Setä Pitkäsääri >< Eksynyt suunnistaja
Sytä kiusaamiseen → Karate-Einari

7. Kuvista

* Runoehdotukset: Tähtiskeittäjä, Karate-Einari TAI Sulkapallo

Kuvitetaan jokin runo tai henkilöahmo (kirjan kuvitusta ei kannata näyttää)

- ***Variaatiot, jotka sopivat lisänä (liikunnallistaminen) miltei jokaiseen tehtävätyyppiin.***

- Tee rata, jota pitkin kuljetaan (erilaisia liikkumistyyliä) → menomatka käytävälle eri reittiä kuin paluumatka (vältetään törmäilyiltä ja toiminta porrastuu luonnostaan)
- Valmiin tehtävän/vastauksen löytämisen jälkeen laitetaan esim. legopalikka omaan torniin/siirretään helmitaulun helmeä/kerätään timantteja purkkiin → opetta pystyy seuraamaan tehtävän etenemistä helposti
- Monet tehtävät voidaan tehdä pareittain → toinen odottaa luokassa, toinen suorittaa → vältetään ruuhkaa. Odottajalle jokin taukotehtävä (esim. värittäminen tai muu vastaava puuha)
- Muista laittaa toimintaohjeet taululle muistin tueksi.

- ***Oheismateriaalia ja vinkkejä aihepiirien ympärille:***

https://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-pdf/Pantomiimi_urheilu_kortit_1.pdf

voi käyttää esim. pantomiimiin tai Alias -tyyppiseen sanaselitykseen

Urheilu- ja liikunta-aiheisia tehtäviä, visoja ja pelejä:

<https://ryhmarenki.fi/category/kiinnostava-aihepiiri/urheilu-ja-liikunta/>

Omituisia ja hassuja urheilulajeja maailmalta (HUOM! osa on vähän hurjia):

<https://kerranelamassa.fi/maailman-parhaat/erikoiset-urheilulajit/>

Anu Muurinen